

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rasta malo stvari, a neologom sve pokvari. Nitkož postojica.

Novci za predbrojku, oglasiti se...
 Količnice valje točno...
 Četvorko račun br. 847.549.
 Telefon Uskare broj 36.

Uklazi svakog četvrtka u 11 sati prije podne.
 Netiskani dopisi se ne vraćaju...
 Predplata s poštarinom stoji: 10 K u obće, 1 na godinu...
 Uredništvo se nalazi u ulici Grimaldi br. 5 te prima stranke...
 Odgovorni urednik i izdavačelj Stepo Givić. U nakladi tiskare J. Rimputić i drug. u Puli. Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Sjećajte se
Družbe sv. Cirila i Metoda
 za Istru

Izbori za gradsko zastupstvo u Trstu.

Ovoga čedna vrše se izbori za gradsko odnosno zemaljsko zastupstvo grada Trsta, su okolice...

Izbori započete sa IV. razredom u gradu Trstu, a sljedećih dana birati će ostala tri razreda.

Odбор političkog društva 'Edinost' zaključio je u sjednici od petka, da će preporučiti svojim biracem IV. razreda, da ne sudjeluju kod izbora. Na tu odluku sklenuli su ovaj odbor važni razlozi. Za ostale razrede nije stvorena još nikakva odluka.

U gradu Trstu biti će nešto borbe između starog liberalnog (?) društva 'Progresso' i između novostvorenog društva 'Democratia'. U IV. razredu neće očitio sudjelovati 'Progresso', a u ostalih razredih boriti će se za pobjedu Trščanski Slavenom, jesu oba društva jednako protivna, te im nekakze zauzimati se ni za jedne ni za druge.

U Trščanskoj okolici obavili će se izbor u svih šest izbornih kotara, u nedjelju dne 8. aprila. Naša braća Slovenci a na čelu im odbor političkog društva 'Edinost' pripremaju se za te izbore u okolici, naplljivo i odlučno. U tu svrhu drže se već dva mjeseca javni izborni sastanci u svih poveljih mjestih okolice. Na zadnjih sastancih bijahu proglašeni narodni kandidati za svih šest kotara. Tako će kandidirati u I. kotaru okolice g. dr. Josip Abram odvjelnik, u II. kotaru g. dr. Otokar Rybarž, odvjelnik, u III. kotaru veleposjednik g. Ivan M. Vatočac, u IV. kotaru g. Frän. Dolenc obrtnik i trgovac, u V. kotaru veleposjednik g. Ivan Gorup, a u VI. kotaru g. dr. Gustay Gregorin, odvjelnik.

Prošle nedjelje obdržavao je odbor 'Edinosti' tri izborna sastanka u okolici, a za buduću nedjelju urečena su zadnja tri. Sudjeći po ozbiljnih priprava, koji političkog društva 'Edinost' i još slovenskih braća, u Trščanskoj okolici, dade sa očekivanju, da će biti izabrano svih šest narodnih kandidata.

Mj. kano, najbliži susjedi i kap. najblija braća želimo, iz svega srca, da, bi si Slovenci Trščanska okolice, i ovaj put osvjettali lice, te da, bi poslali u gradsko vijeće, i u zemaljsko zastupstvo, prijegručena, im rodoljuba, koji će znati i htjeti odlučno, zastupati i braniti, koristi i protibka Slavena, okolice i Trsta.

Prešni predlog

zastupnika, prof. Spineica, dr. Laginje i drugova, postavljen u sjednici carevinskog vijeća, dne 26. februara, g. za podporu stanovnikom občina Podgrad i Materija.

Strašna polemica, koja je, viadala dne 14. i 15. i 16. decembra 1899. počinila je u Istri, u kotaru Voloskom, u mjestnih občinah Podgrad i Materija, neizmjeru šteta tim, što je veliko mnoštvo voćaka i šumskih stabala uništila tako, da će trebati desetljeća prije, nego li se povrate osobito voćke u prijašnje stanje.

U poreznih občinah mjestne občine Podgrad, Erjavče, Gaberk, Huje, Podbeže, Pregarje, Preloze, Zajeuše je preko 30.000 voćaka dielomice oštećenih, dielomice posve uništenih, te dotična šteta iznosi nizko računajuć, preko 59.000 kruna.

Samo u jednoj poreznoj občini mjestne občine Materija, u kojoj imade u ostalom također mnogo drugih oštećenih poreznih občina, naime u Kozjani, cijene tamošnji stanovnici na preko 50.000 K štete.

Nevolja, u koju zapadose tom nesretom stanovnici spomenutih mjestnih občina Podgrad i Materija, prikazuje se tim većom, ako se pomisli, da je odnosni kraj, Krasa u obće, vrlo siromašan, te da je voćke skoro jedini proizvod, iz kojega vade oni stanovnici, prozbiti novac za svoju kukavnu prehranu, i za porez.

Da se dodje u susret opravdanom vapaju toli teško nesrećenog stanovništva, obratit će se, odnosni, načelnici, molbama za brzu i izdašnu pripomoć, koji, na c. kr. oblasti, toli na autonomnu, zemaljsku oblast, a podpisani, na koje, stigao: razni, pddnesci, za: pspješjenje, rečenih, molba, smatraju, se, dužnini, staviti, sljedeći predlog:

Visoka kuća, neka, izvoli, zaključiti:

Pozivlje, se, c. kr. vladu, bezodvlačno, da, l. nabavi, oštećenim poreznim občinam, izjastnih, občina, Podgrad, i Materija, za: potrebiti, broj, ciepljenih, stabalaca, da, umogu, oštećeni, ista, zasadi, već, ovog, proljeća, 2. da, podieli, iz, državne, blagajne, šteta, odgovarajuću, novčanu, pripomoć, koju, bi, se, imala, razdieliti, među, oštećene, kano, odštetu, a, kano, dar, među, one, koji, budu, nastojali, svoje, voćnjake, najbolje, i, najbrže, obnoviti.

U, formalnom, obziru, predlažu, podpisani, da, se, ovaj, predlog, bezodvlačno, i, sa, svimi, poslojnikom, dovojljnim, kriticami, razpravi, napose, uporabom, § 42. poslojnika, i, da, se, ga, uputi, proračunskom, odboru, mimosišan, prvo, čitanje.

U Beču, 26. februara 1900.

Spineica, dr. Laginja, Povše, Viljem Pfeifer, Berka, dr. Stojan, dr. Žitnik, Poganič, Perič, Borčić, Wachuanany, dr. Bulat, Vuković, Maškalka, Bečvirž, Robič, Kulpi, Kosar, dr. Ferjančić, Einspiger, Barvinski, dr. Gladyszowski, Karatjicki, Ochymovic, Blankini, dr. Blažek, Kallan, dr. Pačak, Sokol.

Posto je, predsjednik ustanovio, da je, ovaj, prešni predlog, dovoljno, poduprt, izjavi, da, će, ga, na, temelju, § 31. poslojnika, izručiti, odboru, za, pripomoć, nevoljnim.

DOPISI

Veliki Lošnjak, 9. marca 1900.

(Konač) Po zadnjiem događaju, koji se je zbio ispod 'standarda', prišljen savr upozoriti g. lličnika, nekā bolje postupa sa našim ljudima osobito sa težećim, jer se polvate zublji ne čuju. Ste su ovu stvari, gospode moja, koje neće nikako primamiti, ali puke na vašu stranu, zgoričiti neće nikad poći za tom vašom divljom okulturom. Pisao je neki Rovinjec: 'Ja vostra storia è con voi'. perbatoe to vide i razume svi, i vostri cognomi sono tanti e chiari. Reko sam vam toliko puta, da nma zato činite uslugu, jerbo sa takovim vašim postupanjem, svršit će te prije nego se nadate. Rieć je vaša: tko sije vjetar, žanje tuču. Treba da promjenite način vojevanja, bijte se, con armii pùgnati, onda čemo vas štovati. Prezirete i odmećete ono, što ste od vaših djedova baštiniti, i nemili vam se ni ono, što je naše. Ako hlepíte za vlastju i častju, pomidite vaše sablje Englezima kako učinise Garibaldi i Calabrezi (spomenika nemamo u mjestu, a za ubiježenje imamo toliko svezaka...) Toliko bi, toliko liepih vam stvari imao pripovjedati, stovani čitateљи, ali si pridržavam; da drugim mojim dopisom skinem ltu zadnju krinku sa one velike, u agloranza, koja će kako kažu u doždjećim izborima učiniti: 'ta bula rasabedi prečedi a nalfabetički i koja će postaviti red, ali s governo del nostro Comune e o tutto l'abbusivo appoggio dicertissimo e snati desiderosi della pace, quiete ed ordine'.

Pisao si nešto u jednome 'Piccolo' od društva 'Austrija', koje će se utemeljiti u Lošnju, a ja dati pravo kazem, svaki dan radić, težkim maskinom, moćkom i u smradnome buhaču na mojih zemljah, 'Drak u nšetei', nisam mogao doznati ništa o tomu, svakako ako to novo društvo bude ustanovljeno, bit će da vam se dakaz, da veliki Lošnjak nije jedno od nespašnih (iredentskih) mjesta. To će društvo biti sastavljeno od gospoda i najbogatijih gradjana, a ja ti znam sjegurno kazati, da čemo se i mi težaci svi, zgoričiti do i brzo sastati, u naše seljačko društvo, koje će vama i gospodinu Salati pokazati, da je Lošnjak hrvatska zemlja, da je takova bila i da će takova ostati dokle god brdo, sv. Ivana (Kalvariji) bude u svome mjestu. Pa neka se zeleni Salata, koliko hoće i vaša 'Legg. Snazionale'. Znaj moj, Talijanca, da se je na Lošnju vodio borba za glagoljicu, pa će se voditi za naš hrvatski jezik, proti svakom nametanju tuđe, narodnosti. Ljudi moji, s gortjega kraja, držite na pameti, što ste obćali, da će te ustanoviti; s druženim se silama, lahko može subit neprijatelj. Ne mislite, da se je ta stvar zaboravila i sa svoje strane, a joki! Ako je koji od onaj već prevrnuo vjerom, te ne mari više za društvo, ne bojte se za to — to su vam jedini nasljednici liti to su izdujice. Oni što su vam bili onda u prvaj pomoći, bit

će i unapried, jer su hvala Bogu i sv. Antonu još živi, duhom čvrsti i istoga mišljenja, radić neprestano pod geslom: 'za hrvatsko pravo'.

Prije nego svršim, još tebi glavni dopisničare talijanskih listića, same dvije riječi: Moraš znati i spominjati se, da uvriede religioznim društvima tvore prekršaj; da oskrvniti ženibena obećanja jest prestupak i da je kažnjivo upravljati pisma uvriedljiva poštemim osobami. Pozor zato, jer nebili htio; da četvrtim tvojim junastvom ne prodješ 1/2 sata goreg od onog, što si prošto sa tvojim trim osudam, od kojih ćeš zadnju izvršiti jedan od ovih dana. Deljio, čuvaj se, da opet i gore te ne potegnem za usi; ostavi se pisanja bezim enih listova, jer ti hrvatsku vjeru zadajem, da će više vriediti, 'nu drž to; che cento piglia'. Gororim ti dakako na polju dopisivanja, te kad te ovim naprtim, nećeš sjegurno moći mirno spavati u dvorani sa slikom kraja tudje kraljevine. . . . S Bogom moj junace i do vida.

Is Grimalda. Dne 25. veljače t. g. obdržavala se u Grimaldi osnovatelja skupština podružnice družbe sv. Cirila i Metoda za Istru za Grimaldu—Draguč. — Premda su izrodni i talijanske podrepnice sva moguća poduzeli, da odvrte tuk iz Draguča i Grimalde, da ide na tu skupštinu, ipak je veliki broj poštemih kmetova iz tih dvih sela i okolice odavaz se poziva osmoratelja. — Novcem što je talijanska sukara iz Draguča izprosjačila u Pazinu, Buzetu, Pulju i Poreču, kupili su Talijanski u Grimaldi i hl. vina, da tako nese ljude, koji su bili naučili i na skupštinu podružnice od toga odvrte. Nu loša njim bijaše sreća, jer se u prkos silnoj protugacijati na skupštini sakupio veliki broj naših ljudi, sve poštemjaka — narodnjaka, dočim su samo prodane mjestine dale zaveli se od talijanskih podrepnica. Pred sakupljenimi držao je veleč. g. Edo Grzetic, župnik u Draguču otvorni govor u kojem pozdravi prisutne i zahvali njim na odzivu. Za njim govorio je veleč. g. And. Mikša, župnik u Grimaldi. Isti predoči prisutnim žalostno stanje istarskog kmeta na polju narodne škole. — Iztaknu zasluge družbe sv. Cirila i Metoda u tom pogledu, te preporučiti svim, da budu revni i požrtvorni članovi novostrojene podružnice. Gosp. Bačić raztumačio je ljudstvu potrebiti i korist narodne škole, preporučio gojenje narodnog pjevanja u učinio je to na liepi i svakomu razumljivi način. Divoća je bilo pogledati kako su naši junacki kmetovi govornike pažljivo poslušali.

Kod izbora odbora bijahu izabrani: veleč. g. Andre Mikša, ravnateljem gosp. Šestan Ante, posjednik u Draguču, zamjenikom; veleč. g. Eduard Grzetic tajnikom; njegovim zamjenikom g. Ivan Škrvat župan u Zujerici; g. Ivan Šestan iz Draguča blagojnikom a njegovim zamjenikom g. Ivan Gržinić iz Draguča. Vrhu toga bijaše izabran g. Josip Blagonić, pomoćnim blagajnikom a njegovim zamjenikom g. Vinko Krivčić. Članova upisalo se u svemu 166, koji su upitali u ime članarine kruna

32-10, u ime darova unislo je K 24-40, od kojih je pripisao veleć. g. Josip Vrbka, župe-upravitelj u Lanišću-K-11, dočim su g. Oso Ante, Raspolić Petar, Dinko Flego darovali po K 1, Antun Flego, Vrančić Ivan, Červar Sime, Licul Gašo, Pikačić Petar po K 2, a g. Ante Hrvatini h 40. Novac poslan bje ravnateljstvu družbe.

Na koncu se moramo zahvaliti svim Buzedanom, koji su nas taj dan svojim posjetom uzradovali, na čelu njih vele-vriedni g. Ante Flego u Buzetu, Tallijanaške podrepnice morale su i tom prigodom pružiti dokaz o svojoj djedovskoj kulturi barbariskim činom. G. Ante Flego bijaše najme, idući na skupstinu, pustio svoga konja kod g. Šestana u Draguču. Vraćajući se sa skupštine u Draguč, nadje svoga konja s odrezanim repom. Za njegove odsutnosti bijahu najme talijanski prodanci, izdajice svoga rođa i jezika, posjekli njegovomu konju rep. Ele divnog li talijanskog junačeva, gdje se osvećuju na neđužnom živčetu!

Zaključujemo ove redke, izrazujne vruću želju, da novo ustrojena podružnica u Draguču—Grimaldi liepo napreduje, da bude od nje družba a tako i hrvatski narod u Istri imao kakovu korist.

Politički pregled.

U Puli, dne 28. marča 1900.

Austro-Ugarska. Glavni dio javnoga djelovanja u ovoj poli monarhije usredotočen je ovaj par u zemaljskih saborih. Većina tih sabora započela je dne 26. t. mj. svoje zasjedanje. Među ove spadaju i sabori kranjski, stajerski, koruški i dalmatinski. Sabori Goričke i Istre sazvali će se mjeseca aprila, istotako valjda i sabor tršćanski nakon svršenih izbora.

Novine pišu, da je bio gorički kardinal Missia kod cara i kralja u audienciji, koja se dovodi u savez sa sazovom goričkog sabora. Tamo su naime u saboru razpolovljeni glasovi, te ima za sebe ona stranka većinu, kojoj se pridruži knez nadbiskup.

U tršćanskom saboru ostati će oni odnosi, koji su u njemu i do sada vladali. Prepirati će se zastupnici dvaju talijanskih stranaka, koji će inače uvijek biti pripralni, da demonstriraju vladi i da navaljuju na Slovence.

U koruškom i stajerskom saboru događja se braći Slovencekano i našim zastupnikom na istarskom saboru. Tamo oholi i tvrdokorni Niemac, ovdje lukavi i nasilni Talijan.

U dalmatinskom i kranjskom saboru neima onih narodnostnih oprieka kakve nalazimo u prije spomenutih saborih. U Ljubljani bili će kresava između slovenskih liberalaca i klerikalaca, dočim će se u Zadru hvatati u koštac narodnjaci i pravaši. U Ljubljani uživati će od te borbe izmjudu braće, Niemci, dočim će si u Zadru od veselja trti ruke Talijani ili Talijanaši.

Česko-njemački pregovori jesu za neko vrijeme prekinuti, no isti će se nastaviti za vrijeme zasjedanja češkoga sabora. Ozhizom na te dogovore važna je izjava Njeg. Velič. cara i kralja, koji je u subotu kod dvorskoga obijeda kazao prvaku moravskih Čeha dr. Začeku, da će doći laglje i prije do sporazumka između Čeha i Njemaca u Českoj nego li u Moravskoj.

Bečki listovi javljaju, da će ministarstvo predložiti promjenjeni izborni red za Beč caru na potvrdu. Bečki židovi i lažliberalci dižu radi toga u svojih listovih i na skupstinam silnu prašinu.

Crna Gora. Službeni list crnogorske vlade „Glas Crnogoreca“ donasa okružnicu mitropolitu Mitrofanu, ko-

jom se uređuje plaća crnogorskomu svećenstvu. Odslanila ruskog ministarstva financija, koji je na Cetinju proučavao crnogorske financije, vratilo se je u Petrograd odlikovan konturskim krstom Danilova reda. Opet će pronoše glasovi, da će knez Nikola krenuti do mala u Petrograd.

Srbija. Iz Biograda javljaju, da su tamo vrlo uznemireni i zabrinuti radi ruskog upliava, koji danima sve to više raste u Sofiji i na Cetinju. Srbski vladini krugovi naraže se sa susjednom kneževinom Bugarskom u vrlo hladnih a sa Crnogorom u neprijateljskih odnosajih. Tako je nedavno srbski zastupnik na Cetinju zapustio svoje mjesto i ne vraća se više tamo.

Bugarska. Knez Ferdinand namjerava poduzeti put u Rusiju, jer da se tamo kani zaručiti. On je naime udovac, te bi se imao na novo vjenčati sa velikom kneginjom Marijom Vladimirovnom, kećru velikoga kneza Vladimira Aleksandroviča.

Rat u južnoj Africi. Sa ratista neima ni prošloga čedna osobitih viestih. Englezki glavni zapovjednik skuplja čete oko glavnoga grada Oranije, dočim se Burci usredotočuju sve to više napram glavnom mjestu Transvaala, naime napram Pretoriji, gdje će doći bez dvojbe do silno krvavog boja.

Franina i Jurina.

Fr. Si videl kako se more postat od **Morota** — Mušeto?
Jur. Aj vero ja. Nedeljo je bil on kod fraji prvi konziljer, a Mušeto peti, a petak Moro četrti, a Mušeto prvi.
Fr. Tako s konja na tovara!
Jur. Pravo mu stoji, kaj je šal s gospodom črešnje zobal.
Fr. Ča da j' prišlo va **Mato Selo 2000** krun iz Zagreba.
Jur. Tršćanski abreći povida.
Fr. Kada on to zna, to su te krune Mašelski iredentari dobili.
Jur. Ja, zač mu nebi tega Hrvati povedali.

Domaće i razne viesti.

Budućim brojem početi će izlaziti „Naša Sloza“ dva put na čedan, i to utorkom i petkom o podne, u nadi da će nam ostati vjerni svi dosadani predplatnici, također i oni, koji jeste neodgovoriše na naš upit.

Delegati talijanske i hrvatsko-slovenske stranke održavali su dne 21. marča drugu sjednicu. Sjednica trajala je od 10 sati prije podne do 1 i pol po podne. Nisu izdali nikakvoga službenoga priobćenja. Kako doznajemo, razpravljali su danas o pojedinih točki, koje su delegati hrvatsko-slovenske stranke predložili kao zahtjeve ili kao popuste. Razgovarali su obširno o svakoj pojedinoj točki i izložili svaki svoje nazore. Pismeno sa strane hrvatsko-slovenskih delegata predložene točke uzeli su delegati talijanske stranke, te obećali, da će jili dati u razpravu u svojem

klubu, te priobćiti pismeno odgovor na pojedine točke. **Pula** hrvatsko-slovenskih zastupnika.

Mirovni dogovori skintu! Javili smo u zadnjem broju, da su se sastali dne 20. t. mj. odslanici većine i manjine istarskoga sabora radi mirovnih dogovora. Ti odslanici sašle se 21. t. mj. Na tom sastanku pobijezili su odslanici većine želje i zahtjeve saborske manjine, jer da će o tomu klub većine razpravljati. Doista pozvao je predsjednik sabora i zemaljski kapetan g. Campitelli sve članove talijanske saborske većine za dne 26. t. mj. u Poreču na dogovor. Iz tršćanskih novina doznajemo, da se saborska većina nije niti upustila u razpravu o zahtjevih članova hrvatsko-slovenskoga kluba, već da je iste jednostavno i jednoglasno odbila.

Dogodilo se, je dakle ono, što smo mi predviđali i na što je morao biti pripravan svatko, koji pozna talijansku većinu na istarskom saboru. Ona neće dobre volje dati nikomu ništa, uzprkos svim zakonom i usuprot svakomu pravu.

Imenovanje. Zandarmerski postajevođa u Puli, g. Josip Pečenko, imenovan je kancelistom sa sjedištem u Gorici. Srdačno čestitamo!

Diocezanke viesti Iz tršćansko-koparske biskupije. Veleć. g. Kanić i van, kapelan u Stumu, ide za duh. pomoćnika u Lanišće, a na njegovo mjesto dolazi veleć. g. Klun Albin iz Hrušice.

Molba uredništva. Da uzinognemo u buduće donasati koliko toliko nešto viesti i o događajima u Puli, preporučamo se ovim našim prijateljima, da nas izvieste o svakoj slučajnoj novosti, koja bi vriedna objave bila, te se slući u Puli. Isto vriedi i za događaje u pokrajini. Naoseb preporučamo se gg. dopisnicima u pokrajini, da nas o svemu izvjestuju, što misle da bi moglo naš narod zanimati. Al to budt sve kratko, jezgrovito, da se nitko ne bude tužio, da mu dopis, i uz najbolju volju, ne bude tiskan onako, kako sami želi.

Radi demonstracije odpuštiti ga iz službe. Iz Kopa javljaju, da su tamo odpuštiti iz službe liečnika c. kr. kazine, jerda bijaše njegov dečko prigodom plesa zloglasne „Lege“ odjeven u kazalistu kano strielci (hersaglieri) u talijanskoj vojsci. Na taj način moći će se sada taj nadobudni dečko kod svakog plesa predstaviti kano talijanski strielac!

Interpelacija radi tršćanskih izbora. U sjednici carevinskoga vieda od dne 15. t. mj. stavili su narodni zastupnici gg. prof. Spincić i dr. Euginja sa drugovi interpelaciju na ministra predsjednika, kano upravitelja ministarstva unutarnjih posalja radi predstojećih izbora u gradsko, odnosno zemaljsko zastupstvo u Trstu. Kako je poznato, podnesli su slovenski odvjetnici u Trstu preko 400 reklamacija proti izbornim listinam za predstojeće izbore u Trstu. Magistrat grada Trsta odbio jednostavno sve te reklamacije, jer da su sastavljene u jeziku, koji nije jezik grada Trsta. Taj postupak tršćanskog magistrata protiv se državnim temeljnim zakonom i statutu grada Trsta.

Slovenski odvjetnici učinili su dogovor sa predsjedničkom političkoga družva „Ednost“ potrebite korake, da se zakoni povriedjenim pravu zadovolji. Taj njihov korak urodio je očekivanim uspjehom, jer je magistrat tršćanski po nalogu nanajestitnije odmah rješio sve slovenske reklamacije.

Modus vriedni u Puli! Godinu i više dana imala je naša tiskara trojezični napis na staklenoj svjetiljci pred tiskarom, bez da se je itko o nju budio. Nu posljednjih dana, kada se je počelo pisati „Modus vriedni“ među Hrvati i Sloveni i Talijani u Istri, našao se nekakav kukac ili junčina, koji je tu svjetiljku, odnosno napis kamenoni razbio. Da se sto takova u Puli događja, nije čudo, i radi toga ne činimo iz toga slučajja nikakovo građivo, nego opazamo samo to,

da, kada bi se puljski stanovnici u obće zanašali na revnost puljskoga građstva, prošli, hi lukavno u svakom pogledu. Od svoga ustanovljenja naša tiskara mora trpiti materijalnu štetu time, što melita mularija u Puli smije i po bielome danu bacati kamenje kroz stakla u tiskaru, bez da bi ikada redarstvo posredovalo. Pri tužbe ne pomažu i radi toga je umjestna želja onih stanovnika, koji žele viditi u Puli državno redarstvo.

Bilježimo i to na rovas, dok ne stigne onaj dan, kad bude narod zahtjevao redde ratištem!

Preudaja kraljevine Stefanije. Tamo, u zatiju svjetske bure i zapare, uz cvijete i valove mora adrijanskoga, a u osvitat mihmirisna proljeća u ubavome se dvorcu Miramaru, dvorcu blagog cara Maksaa, posljednji petak preudaja kraljevine Stefanija za ugarskog grofa Elemera Lonnyay. Zensidbeni se čin obavio u dvorskoj kapelici u 11 sata iz jutra. Svetu misu kano i sveti čin obavio je dvorski župnik presv. g. biskup Lavro Mayer, prisudjelovanje dvorskoga kapelana c. g. dr. A. Fischer-a, tajnika tršćanskoga ordinarijata c. g. Ljudevita Čukovića i župe-upravitelja iz Kontovelja c. g. Josipa Stržinar. Vjerenici kumovao je grof Coloniewski a mladoženji brat imi Garzo.

Vjenčani će par ostati nekoliko dana u Miramaru, a onda će svojim putem. Preudajom, prestaje biti Stefanija, članom carekog dvora, te je njezina kuća razričena a ustanovljena ona, keri joj Jelisava. Stefaniji ostaje, po rodu naslov „kraljevska visost“, što da joj nije otac, kralj Leopold, belgijski, dozvolio.

Nadina Slavjanskij a Opatiji. Dana 12. t. mj. gostovala je u Opatiji sa svojim zborom Nadina Slavjanskij. Te večer održali na njezin koncert sve, što je otme-njenje a odličijega u Opatiji, kao knez Luxenburski, knez Bađenski, grof Chorinsky, stari znanac u Opatiji, celo više činovničtvo iz Voloskog, načelnik dr. Stanger i bezbroj domaćih, što iz Opatije što iz Voloskoga.

Netreham ni da napominjem pojedine točke programa, koje su znale oduševiti občinstvo, ta Nadina Slavjanskij netreba moje hvale ni preporuke. Iza treće točke bijaju joj predane dvie krasne kite cvieća, jedna od ruske kolonije sa ruskom trobojnicom, a druga sa svilenom hrvatskom trobojnicom, sa napisom: „Ruskom Slavulju“ (Nadina Slavjanskij) odvješni Hrvati. Prije nego se opostila sa občinstvom, zapjeva zbor himnu „Liepa naša domovina“ i „Naprej zastava slave“ sa ruskim tekstom. To je bio vrhunac oduševljenja.

Koncertat je bio u Etablissement F. I. Tirman, to je divsi Casino-Leseverein, kuća koju sagradie naši politički protivnici na uzluk čilopnice „Zore“. Tko od gospode graditelja bi si bio ikad pomislio, kad se ta kuća gradila, da će ju Rusi otvoriti i u njoj zapjevati „Liepu našu domovinu“? Habent sua fata libelli.

Starica od 102 godine. Dne 17. t. mj. preminula je u selu Kmeti i (novopečeni talijanski Metti) Luce udova Sinković u velikoj starosti od 102 godine. Ova starica poboljevala je već više godina a preko godinu dana nije mogla s postelje. Ostavlja sina Mateja od 72 godine i mnogobrojnu unučad. Vjčni njoj pokoj!

Pravo njim stoji! Talijanski listovi Primorja tuže se, što je u ovom danu razpisan natjecaj na mjesto ravnatelja na c. l. Gimnaziji u Kopru jedino u njemačkom jeziku. Naukivni jezik jest naime na onoj gimnaziji talijanski, pa su u našim talijancetih za frigi i prijatelji i pomoćnici Niemci tui, da su raspisali natjecaj za ono mjesto samo u njemačkom jeziku. Naši italijanski sude se radi te bezobzirnosti njemačkih im prijatelja i zaštitnika, a mi se tomu od srca smujemo, jer naši mili talijanski susjedi svuda postavljaju hrvatskomu jeziku, njemački jezik, premda ovaj nije ni zemaljski. Ne tužite se dakle gospodo Latini radi toga

32-10, u ime darova unišio je K 24-40, od kojih je pripisao veće, g. Josip Vrba, župe-upravitelj u Laništu. K 11, dočim su g. Oso Ante, Raspolje Petar, Dinko Flego darovali po K 1, Antun Flego, Vrančić Ivan, Červar Šime, Licul Gašo, Pikulić Petar po K 2, a g. Ante Hrvatinić 40. Novac poslan je ravnateljstvu družbe.

Na koncu se moramo zahvaliti svim Buzedanom, koji su nas taj dan svojim posjetom uzradovali, na čelu njim vele-vriedni g. Ante Flego u Buzetu. Talijanaške podrepnice morale su i tom prigodom pružiti dokaz o svojoj djedovskoj kulturi barbarskim činom. G. Ante Flego bijaše najme, idući na skupštinu, pustio svoga konja kod g. Sestana u Draguču. Vraćajući se sa skupštine u Draguču, nadje svoga konja sa skupštinom repom. Za njegove odsutnosti bijahu najme talijanski prodanci, izdajice svoga roda i jezika, posjekli njegovom konju rep. Ele divnog li talijanskog junačtva, gdje se osvećuju na neđužnom živčetu!

Zaključujemo ove redke, izrazujući vruću želju, da novo ustrojena podržnica u Draguču—Grimaldi liepo napreduje, da bude od nje družba a tako i hrvatski narod u Istri imao kakovu korist.

Politički pregled.

U Pull, dne 28. marča 1900.

Austro-Ugarska. Glavni dio javnoga djelovanja u ovoj poli monarhije usredotočen je ovaj par u zemaljskih saborih. Većina tih sabora započela je dne 26. t. mj. svoje zasjedanje. Među ove spadaju i sabori kranjski, stajerski, koruški i dalmatinski. Sabori Goričke i Istre sazvali će se mjeseca aprila, istotako valjda i sabor tršćanski nakon svršenih izbora.

Novine pišu, da je bio gorički kardinal Missia kod cara i kralja u audienciji, koja se dovodi u savez sa sazovom goričkog sabora. Tamo su nazime u saboru razpolovljeni glasovi, te ima za sebe ona stranka većinu, kojoj se pridruži knez nadbiskup.

U tršćanskom saboru ostali će oni odnošaji, koji su u njemu i do sada vladali. Prepariti će se zastupnici dvaju talijanskih stranaka, koji će inače uvijek biti pripravnici, da demonstriraju vladi i da navaljuju na Slovence.

U koruškom i stajerskom saboru događa se braći Slovencem kano i našim zastupnikom na istarskom saboru. Tamo oholi i tvrdokorni Niemac, ovdje lukavi i nasilni Talijan.

U dalmatinskom i kranjskom saboru neima onih narodnostnih oprieka kakve nalazimo u prijepomenutih saborih. U Ljubljani biti će kresjeva između slovenskih liberalaca i klerikalaca. dočim će se u Zadru hvatati u kostac narodnjaci i pravaši. U Ljubljani uživati će od te borbe između braće, Nemci. dočim će si u Zadru od veselja trti ruke Talijani ili Talijanaši.

Česko-njemački pregovori jesu za neko vrijeme prekinuli, nu isti će se nastaviti za vrijeme zasjedanja českoga sabora. Obzirom na te dogovore kralja, koji je u subotu kod dvorskoga objeda kazao prvaku moravskih Čeha dr. Zacheku, da će doći laglje i prije do sporazumka između Čeha i Njemaca u Českoj nego li u Moravskoj.

Bečki listovi javljaju, da će ministarstvo predložiti promjenjeni izborni red za Beč caru na potvrdu. Bečki židovi i kaziliberaci dižu radi toga u svojih listovih i na skupštinam silnu prasinu.

Erna Gora. Službeni list crnogorske vlade „Glas Crnogorca“ donosa okružnicu mitropolit Mitrofanu, ko-

jom se uređuje plaća crnogorskomu svećenstvu. Odaslanik ruskog ministarstva financija, koji je na Cetinju proučavao crnogorske financije, vratio se je u Petrograd odlikovan konturskim krstom Danilova reda. Opet se pronose glasovi, da će knez Nikola krenuti do mala u Petrograd.

Srbija. Iz Biograda javljaju, da su tamo vrlo uznemireni i zabrinuti radi ruskog upliva, koji danomice sve to više raste u Sofiji i na Cetinju. Srbski vladini krugovi nalaze se sa susjednom kneževinom Bugarskom u vrlo hladnih a sa Crnom gorom u neprijateljskih odnošajih. Tako je nedavno srbski zastupnik na Cetinju zapustio svoje mjesto i ne vraća se više tamo.

Bugarska. Knez Ferdinand ni-mjerava poduzeti put u Rusiju, jer da se tamo kani zaručiti. On je naime udovac, te bi se imao na novo vjenčati sa velikom kneginjom Marijom Vladimirovnom, kćerju velikoga kneza Vladimira Aleksandrovića.

Rat u južnoj Africi. Sa ratuša neima ni prošloga čedna osobitih vijestih. Englezki glavni zapovjednik skuplja čete oko glavnoga grada Oranije, dočim se Burci usredotočuju sve to više napram glavnom mjestu Transvaala, naime napram Pretoriji, gdje će doći bez dvojbe do silno krvavog boja.

Franina i Jurina.

Fr. Si videl kako se more postat od Morota — Museto?

Jur. Aj vero ja. Nedeljo je bil on kod fraji prvi konziljer, a Museto peti, a petak Moro četrti, a Museto-prvi.

Fr. Tako s konja na tovara!

Jur. Pravo mu stoji, kaj je sal s gospodom črešnje zobat.

Fr. Ča da j' prislo va Malo Selo 2000 krun iz Zagreba.

Jur. Tršćanski abreći poviada.

Fr. Kada on to zna, to su te krune Mal-selski iredentari dobili.

Jur. Ja, zač mu nebi tega Hrvati povedali.

Domaće i razne vijesti.

Budućim brojem početi će izlaziti „Naša Sloza“ dva put na čedan, isto utorkom i petkom o podne, u nadi, da će nam ostati vjerni svi dosadašnji predplatnici, također i oni, koji još ne odgovorise na naš upit.

Delegati talijanske i hrvatsko-slovenske stranke obdržavali su dne 21. marča drugu sjednicu. Sjednica trajala je od 10 sati prije podne do 1 i pol po podne. Nisu izdali nikakvoga službenoga priobćenja. Koliko doznajemo, razpravljali su danas o pojedinih točkah, koje su delegati hrvatsko-slovenske stranke predložili kao zahtjeve ili kao popuste. Razgovarali su obširno o svakoj pojedinoj točki i izložili svaki svoje nazore. Pismo sa strane hrvatsko-slovenskih delegata predložene točke uzeli su delegati talijanske stranke, te obećali, da će jih dati u razpravu u svojem

klubu, te priobćiti pismeno odgovor na pojedine točke. Klub hrvatsko-slovenskih zastupnika.

Mirovni dogovori. Minuti! Javili smo u zadnjem broju da su sastali dne 20. t. mj. odaslanici većine i manjine istarskoga sabora radi mirovnih dogovora. Ti odaslanici sastase se 21. t. mj. Na tom sastanku pobijezili su odaslanici većine želje i zahtjeve saborske manjine, da će o tomu klub većine razpravljati. I doista pozvao je predsjednik sabora i zemaljski kapetan g. Campitelli sve članove talijanske saborske većine za dne 26. t. mj. u Poreču na dogovor. Iz tršćanskih novina doznajemo, da se saborska većina nije niti upustila u razpravu o zahtjevih članova hrvatsko-slovenskoga kluba, već da je iste jednostavno i jednoglasno odbila. Dogodilo se je dakle ono, što smo mi predviđali i na što je morao biti pripravan svako, koji pozna talijansku većinu na istarskom saboru: Ona neće dobre volje dati nikomu ništa, uzprkos svim zakonom i usuprot svakom pravu.

Imenovanje. Zandarmierijski postaje-vodja u Pulli, g. Josip Pečenko, imenovan je kancelistom sa sjedištem u Gorici. Srdačno čestitamo!

Diocezijske vijesti iz tršćansko-koparske biskupije. Veleč. g. Kanta Ivan, kapelan u Stumu, ide za duh. pomoćnika u Lanište, a na njegovo mjesto dolazi veleč. g. Klun Albini iz Hrūšice.

Molba uredništva. Da uzmogemo u buduće donositi koliko toliko nešto vijesti i o događajima u Pulli, preporučamo se ovim našim prijateljima, da nas izvještavaju o svakoj slučajnoj novosti, koja bi vriedna objave bila, te se stiču u Pulli. Isto vriedi i za događaje u pokrajini. Naoseb preporučamo se gg. dopisnicima u pokrajini, da nas o svemu izvještaju, što misle da bi moglo naš narod zanimati. Al' to bude sve kratko, jezgrovito, da se nitko rie bude tužio, da mu dopis, i uz najbolju volju, ne bude tiskan' onako, kako sam želi.

Radi demonstracije odpuštili ga iz službe. Iz Kopra javljaju, da su tamo odpuštili iz službe člečnika c. kr. kaznionice, jerda bijaše njegov dečko prigodom plesa zloglasne „Lege“ odjeven u kazalistu kano strielci (bersaglieri) u talijanskoj vojsci. Na taj način moći će se sada taj nadobudni dečko kod svakog plesa predstaviti kano talijanski strielac.

Interpelacija radi tršćanskih izbora. U sjednici carevinskoga viera od dne 18. t. mj., stavili su narodni zastupnici gg. prof. Spincič i dr. Euginja sa drugovi interpelaciju na ministra-predsjednika, kano upravitelja ministarstva nutarnjih posala; radi predstojećih izbora u gradsko, odnosno zemaljsko zastupstvo u Trstu. Kako je poznato, podnesli su slovenski odvjetnici u Trstu preko 400 reklamacija proti izbornim listinam za predstojeće izbore u Trstu! Magistrat grada Trsta odbio jednostavno sve te reklamacije, jer da su sastavljene u jeziku, koji nije jezik grada Trsta. Taj postupak tršćanskog magistrata protiv se državnim temeljnim zakonom i Statutu grada Trsta.

Slovenski odvjetnici učinili su dogovorno sa predsjedničtom političkoga društva „Edinost“ potrebite korake, da se zakonu i povrijeđenom pravu zadovolji. Taj njihov korak urodio je očekivanim uspjehom, jer je magistrat tršćanski po natogu namjesništva odmah rješio sve slovenske reklamacije.

Modus vivendi u Pulli? Godinu i više dana imala je naša tiskara trojezlični napis na staklenoj svjetiljci pred tiskatom, bez da se je itko o nju kadjeo. No posliednjih dana, kada se je počelo pisati o „Modusu vivendi“ među Hrvatima i Slovcima i Talijani u Istri, našo se nekakvo kakue i junacina, koji je tu svjetiljku, odnosno napis kamenom razbio. Da se stoga takova u Pulli događa, nije čudo, i radi toga ne činimo iz toga slučaja nikakove gradivo, nego opažamo samo to,

da, kada bi se puljski stanovnici u obće zanasali na revnost puljskoga redarstva, prošli bi lukavno u svakom pogledu. Od svoga ustanovljenja naša tiskara mora trpiti materijalnu štetu time, što, ipak, ipak muljarja u Pulli smije i po bielome danu bacati kamenje kroz stakla u tiskaru, bez da bi kača redarstvo posredovalo. Pritužbe ne pomažu i radi toga je umjestna želja onih stanovnika, koji žele viditi u Pulli državno redarstvo.

Bilježimo i to na rovas, dok ne stigne onaj dan, kad bude narod zahtjerao; redde rationem!

Preudaja kraljevine Stefanije. Tamo, u zatiju svjetske bure i zapare, uz cvijete i valove mora adrijskoga, a u osvjetak milimirna proljeća, u ubavome se dvorcu „Miramaru“ dvorni blagor cara Maksu, posljednji petak preudala kraljevina Stefanija za ugarskoga grofa Elemera Lonjary. Zenidbeni se čin obavio u dvorskoj kapelici u 11 sata iz jutra. Svetu misu kano i sveti čin obavio je dvorski župnik presv. g. biskup Lovro Matić iz obdjelovanja dvorskog kapelana g. dr. A. Fischer-a, tajnika tršćanskog ordinarijata g. Ljudevita Čukovića župe-upravitelja iz Kontovelja g. Josipa Surlinara. Vjerenici kumovao je grof Coloniewski a mladodoženji braćim Gavro.

Vjenčani će par ostati nekoliko dana u Miramaru, a onda će u svojim ptem. Preudajom, prestaje biti Stefanija, članom carskog dvora, te je njezina kuća razriješena a ustanovljena ona, kćeri joj Jelisave. Stefaniji ostaje po rodu naslov „kraljevska visost“, što da joj nije otac, kralj Leopold, belgijski, dozvolio.

Nadna Slavjanskij u Opatiji. Dana 12. t. mj. goslorala je u Opatiji sa svojim zborom Nadna Slavjanskij. Te večeri po-hrli na njezin koncert sve, što je otmene i odličnijeje u Opatiji, kao knez Luxemburski, knez Badeski, grof Chorinsky, stari znamac u Opatiji, cijelo više činovništvo iz Voloskog, načelnik dr. Slanger i hebroj domaćih, što iz Opatije što iz Voloskoga.

Netrebam ni da nappominjem pojedine točke programa, koje su znale, oduševiti občinstvo; ta Nadna Slavjanskij netreba moje hvale ni prepričke. Iza treće točke bijahu joj predane dve krasne kite cvietca, jedna od ruske kolonije, sa ruskom trobojnicom, a druga sa svilenom hrvatskom trobojnicom, sa napisom: „Ruskom Slavjuju“ (Nadna Slavjanskij) odvjedni Hrvati.

Prije nego se oprostila sa občinstvom, zapjeva zbor himnu „Liepa naša domovina“ i „Naprej zastava slave“ sa ruskim tekstom. To je bio vrhunac oduševljenju. Koncerat je bio u Etablissement F. I. Tirman, to je bivši Casino-Leseverein, kuća koju sogradiše naši politički protivnici na uzluk cilaonice „Zora“. Tko od gospode graditelja bi si bio ikad pomislio, kad se ta kuća gradila, da će ju Rusi otvoriti i u njoj zapjevati „Liepu našu domovinu“? Habent sua fata libelli!

Starica od 102 godine. Dne 17. t. mj. preminula je u selu Kmeti i (novopčeni talijanski Metti) Luce udova Sinković u velikoj starosti od 102 godine. Ova starica poboljevala je već više godina a preko godinu dana nije mogla se postelje. Ostavlja sina Mateja od 72 godine i mnogobrojnu unučad. Vječni njoj pokoj!

Pravo njim stoji! Talijanski listovi Primorja tuže se, što je ovih dana razpisan natječaj na mjesto ravnatelja na c. k. Gimnaziji u Kopru jedino u njemačkom jeziku. Naukovni jezik jest naime na onoj gimnaziji talijanski, pa su ju našim talijancem za frigali prijateljji i pomoćnici Niemci, tim, da su razpisali natječaj za ono mjesto samo u njemačkom jeziku.

Naši ita lianistihi srde se radi te bezobzirnosti njemačkih im prijatelja i zaštitnika, a mi se tomu od srca smijemo, jer naši mlii talijanski susjedisvuđa predpostavljaju hrvatskomu jeziku; njemački jezik, premda ovaj nije ni zemaljski. Ne-tužite se dakle gospodo Latini radi toga

što vam prijatelji i zastupnici daju kadšto kakvu moralnu školu.

Ugarska hrvatsko-dioničko pomorsko parobrodarsko društvo. Sa 1. travnja s. g. nastupaju u druženom plovidbenom redu sljedeće promjene: na pruzi Rieka—Krk polaziti će parobrod u jutro iz Krka u 5 a ne više u 6 sati; na pruzi Rieka—Opatija zadnji parobrod polaziti će iz Rieke u 7 a iz Opatije u 8 sati na večer; na pruzi Rieka—Lovran parobrod će polaziti jutro iz Rieke u 6 sati 30 časa; na povratku o podne; iz Lovrana pristajati će u Iku; polazak iz Rieke u 10 prije podne i 2 sata 30 časa poslije podne; ostaje nepromijenjen; na djelatne dane polaziti će parobrod u 6 sati na večer iz Lovrana u Opatiju, iz Opatije natrag ići će u 6 sati 45 časa; na pruzi Rieka u Lovran i poći će onda u Iku, gdje ostaje preko noći.

Kotarska gospodarska zadruga u Buzetu, je u svojem kotaru počela raditi oko ustrojenja postaja za strjeljenje protiv lova. Dne 11. tek. mjeseca je držala sastanak u Štrpedu a 18. i 19. tek. mjesca u sv. Martinu i sv. Ivanu, da ljude pouči o dosadašnjim uspjesih pucanja. U sv. Martinu su onoga dana pucali topovi g. J. o s i p a K n a v s a, župe-upravitelja iz Topolovca, koji je, u koliko je nama poznato, prvi počeo u Istri pucati i može se pohvaliti, da je lani već samim tim topom obranio svoju župu od lova.

Na sastanku u Štrpedu su se kmeti složili, da će ustrojiti, svoje društvo za pucanje po pravilni, što će jih zadruga sastaviti.

Sutradan 12. tek. mjesca bila je sjednica občinskoga zastupstva i na predstavnik kotarske zadruge, ne samo, da se je občinsko zastupstvo priključilo zaključkom njezine glavne skupštine o ukinuću klauzule za uvoz talijanskoga vina i o ustrojenju gospodarske škole, nego je zaključilo jednoga člana o namet od 30% na zemljaninu za pokrivenje troška za postaje pucanja. Taj će namet terati občina sama i samo u onih poreznih občinah, gdje bude pučanstvo ustrojenjem društva za pucanje pokazalo želju, da ga se tako obrani od najvećeg i najstrašnijeg bića.

Kako druge gospodarske zadruge, primila je i buzetska K 200 pripomoći od zem. gospodarskoga vieća za pouk u ciepljenju američanskih loza. Ivan Klarić Antonov, gojenac škole u Grinu, je poučavao po dva dana u Buzetu, u Sovinjaku u Roču i u Draguču. U prvih trih mjestih je došla svega 65 mladića na pouk a u Draguču — nitko, jer da oni neće pouke od Hrvata i jer će im biti teško, da pokrajina pošlje njima jednog posebnog učitelja. Tko će stoga trpiti? Dragučani: A ko je tomu kriv? Znaju oni najbolje!

Ivan Klarić je od svakoga učenika uzio sobom po pet ciepova i te je gosp. prof. Hugues, na prolazku po Buzetu, klasificirao. Može se biti sa uspjehom povere zadovoljni, jer je od 65 bilo klasificirano 8: sa odlično, 12 sa pohvalno, 7 sa zadovoljno i 13 sa dovoljno, a ostalih 25 sa nedovoljno. Najbolje će zadruga obdariti ili nožem ili klešči. Druge će godine biti ako Bog, da, broj učenika još veći, a broj nedovoljnih još manji.

Iz Podgrada pisu nam 18. l. mjesca Rencica, koja se širi po našoj obćini nakon imenovanja novoga sudbenoga dostavljaca, i koja smjera izravno na to, da prikrati naše občinsko glavarstvo upravo sada pred bližajućimi se izbori na ugledu, potvrđuje naše mnjenje, da si nastoji naš g. sudac Paulin steći slavu poznatoga Zoila Borrija.

Uvjereni smo, da prevelika popustljivost raznih osoba, koje su redomice dosle u neugodne odnose sa g. sudcem, kao primjerice naša občinska glavarstva itd., nebi jase na pravom mjestu. Sada izbijaju na svjetlo posljedice. Radi toga pozivljemo u prvom redu glavarstvo občine

Podgrad, da iztražuje izvor spomenotoj rečenici, te da se pokaze i ljudoludnim, kao što bijaše prijašnjih godina u mnogih slučajevih.

Poštanski odnosaji na Voloskom. Lovranski pikaroba, zadjeo se u večernjem izdanju tršćanskog Židovčeta od 13. l. mjesca o poštanski ured u Voloskom i njegovu upravitelju. To nedonoše oca „Kukume“ tuži se, što su bile povraćene nekoje dopisnice stigle ovamo iz Lovrana, sa kaznjivo izazvanim sadržajem, te radi toga napada na ovdješnju upraviteljicu poste i brojozava, da je — jer Slovenka — iz narodne mržnje povratila nekoje dopisnice odprematelju. — Ponajprije možemo zajamčiti, da je to zlobna izmisliotina, na kad bi i to bila istina, nije se dogodilo ništa drugo, nego što određuju odnosi službovni propisi. Sadašnja upraviteljica poste i brojozava u Voloskom, nalazi se ovdje već skoro 20 godina, pa nije nikada dala nikomu povoda ni najmanjoj pričužbi, dok se eto nije dignuo lovranski pikaroba, da u svojem kretinskom neznanju na nju napada. — Isti mažikarta tvrdi u ovom dopisu sasna lažno, da ovdješnji poštarski ured sliči više kakovoj konobi nego li uredu. Naravski, da bi taj ured bolje služio kad bi bio udobniji, nu urednost i skladnost u istom i čistoća, daleko nadmašuje one u nekojim državnim uredima. Pikaroba može slobodno kritizovati ured svoga prijatelja u Lovranu, koji je izpod svake kritike, nu nek se ne zadjeva ovamo, jer ima dosti surada i gamadi kod kuće.

U ostalom savjetujemo mu, neka radje kod kuće lieči svoje gnjile kosti, kad već drugog plaća nema a nek nas pust u miru, jer bi mu inače moglo drugdje poći, nego mu je 25. febrara pošlo. On bi valjda htio, da budu po cijeloj Istri poštemeštiji sami zgoljiti Talijanci, pa da se onda otvaraju na pošlama listovi sve do šestnaest. Nu hvala Bogu još nije Istra tako niko pala.

Na ovom mjestu obraćamo se po stoti put na c. kr. ravnateljstvo pošte i biz. ojava u Trstu molbomi, da već jednom promieni poštanski pečat u Voloskom, te da u isti umetne i hrvatski napis. Pašto u ovoj obćini nema niti jednoga urodjenoga Talijana; skrajna je nepravda, što je poštanski žig samo talijanski, te se tako omačkovažuje i zapostavlja hrvatski jezik i hrvatsko ime našega gradića.

Abilit. Cattilina. Slavni je rimski govornik Cicero, ovako započeo svoj govor, kad je u senatu priobio, da je buntovnik i razbojnik Catalina utekao iz grada Rima: „Abilit, erupit, evasit, excessit.“ Ode, velimo li mi, trigram bez obzira, zloglasni Krsčić iz Kastavčine. — Nakon petgodišnjeg izdajničkog rada u ovom kotaru, morao se iz sigos seliti, jer mu posvema odmaklo tlo. — Zavedeni narod otvorio oči, pa se posvema odvratio od svojih zavodnika i pijavica.

Šta je našim narodnim protivnikom koristilo silan novac, što su ga u ovom kotaru za protunarodnu agitaciju potrošili? Što je hasnila Krsčiću moćna zaštita, što ju je sa strane oblasti uživao kod vršenja svoga protunarodnoga rada? Sav novac sve protoketije sve agitacije nisu bile kadre, da u boljem i poštenom dielu našega naroda u Voloskom kotaru, navlasito u Kastavčini, unište i izkorjene narodnu svist. Hrvatski je narod u ovom kotaru iz ove kušnje i borbe izašao ojačan, te će tim uspješnije moći boriti se proti neprijateljem hrvatskog naroda, kad bi još jednom pokušali sreću u Kastavčini. Tako se eto za sada izjavilo paklenske nakane naših neprijatelja, da puk kastavski razdvoje i potjeraju u talijanski tor, a mislija Krsčićeva i njegovih protektora u Voloskom i Trstu, može se smatrati definitivno faliranom. — Naši narodnjaci pak neka nezaborave nauke, što su ju za Krsčićevog paševanja dobili. — Kao konac Krsčićeve itagi-ko-

medije možemo navesti još i to, da se je dne 6. l. mjesca pred ovim sudom vršila kaznena razprava proti Krsčiću radi prepisane prepave, te je na toj razpravi Krsčić bio odsudjen radi prevare na mjesec dana zatvora.

Bolestnička blagajna na Voloskom. Dne 18. l. mjesca preuzeli su naši ljudi upravu kotarske bolestničke blagajne. Taj dan konstituirala se nova uprava, izabrana još 28. prosinca 1899. Predsjednikom bijaše izabran g. Dr. J. Pošćić a njegovim zamjenikom g. Viktor Tomičić. Preporučimo novoj upravi, da bude savjestno vršila svoje dužnosti i da bude bolestnička blagajna odgovarala svojoj svrsi.

Obćinski izbori u Umagu. Prosloga večna obavili se občinski izbori u Umagu. Borile su se samo dvie talijanske stranke. Agitacija bijaše objio strana vrlo žestoka tako, da je n. pr. u III. tjelu od 900 birača pristupilo k izboru preko 600 njih. Pošto je i u toj obćini većina našega puka u poreznih obćinah, poslužise se talijanska gospoda iz gradića Umaga tim siromasnim i zapuštenim pukom. Umazka su naimé gospoda po starom istarsko-talijanskom običaju kupovala glasove puka za novac, hranu i pijaču. Bivša gospodjuća stranka znala je bolje agitirati te je i slavila pobjedu u svih trih tjelih. Dok se naš puk i u onoj obćini neosvisti, vodit će ga umazka gospoda i nadalje za nosi te će im služiti za to, da ga jednom svake treće godine najedu i napiju.

Žigice „Družbe sv. Cirila i Metoda“ za Istru. Pošto je već započela prodaja ovih žigica, to se ovim toplem preporučuje svim rodoljubim, da pokrenu što življu agitaciju za ovo poduzeće, koje će u velike doprinosti, da se jača i lirabri naša hrvatska stvar u Istri. Ako svi svojski priionemo oko unaprijeđenja ovog liepog, koristnog i patrioćičkog podhvala, tada ćemo družbi nakloniti jedan neprocjenjivi izvor za pomoć i podporu. Treba dakle, da mjerodavni faktori upozoruju naš narod na te žigice i njihov plemenitu svrhu, te da mu kupovinu isplati što življe stavljaju na srce. G. g. svećenici, učitelji, obć. činovnici i u obće svi oni činbenici, koji dolaze u dodir sa narodom, steći će velikih zasluga za hrvatsku stvar u Istri, ako živo nastanu oko promicanja ovoga podhvala. Skladistiše družbenih žigica nalazi se u brokusanih rukah jednoga od najrevnijih pobornika hrvatske gosp. Milana Gremera, ulica Gizela na Rieci; za Babinovinu je u Zagrebu kod tvrčke Hinka Mayera i dr., za Istru i Dalmaciju kod tvrčke Lazzar i Hecht u Trstu; Ele Bog a duša vam braćo od Velebita, pa do željeznih vrata! —

Strajkovanje u Krapanu. Od nekoliko dana natrag u rudokopu kamenog uglja u Krapanu kraj Labina, strajkuju rudari. Traže povišenje dnevnice, koja je doista tamo vrlo niska i umanjenje broja sati radnje. Jučer su započeli dogovori sa rudarskim savjetnikom i poglavicom strajkujućih radnika, glede zaitjeva ovih posljednjih.

Mađjarski list o Opatiji. U jednoj mađjarskoj novini izašao je pred nekoliko dana članak, u kojem na najružniji i najizvijaziji način piše o Opatiji, da je zamazana i mečista. Da je to istina i da se čitatelji uvjere, nek pročitaju i prosude sljedeće: Prošle godine uzese sobu dva Mađjara u Hotelu-Centralu, komu je bio gospodar E. Poinsingl. Do par dana dodju k njima u istu sobu stanovati još trojica a dan kasnije još dvojica, tako, da u jednoj maloj sobici spavaše 7 čeljadi, što muzkoo što ženskoo spola. Kad je bilo vrijeme da se plati gospodaru račun od 19. for. i nešto novčića: moji ti Mađjari odoše natragom, te gazda ih je jedva ulovio na purobrodu putem redara, kad su bili pripravi pobjeći u Mađjarsku. K tomu ne treba komentara i mora se zaključiti, da takova blata nikad ne fili.

Prvi srebrni novac od pet kruna na korist družbe sv. Cirila i Metoda za Istru. Čim je stupio u promet novi

srebrni novac od pet kruna, staviše slovenski listovi predlog, neka bi svatko, koji može, darovao prvih pet srebrnih kruna družbi sv. Cirila i Metoda u Ljubljani. Ovaj predlog stavljamo i mi na srce našim rodoljubom te ih pozivljemo, da bi svi oni, kojim to sredstva dopuštaju, žrtvovali prvi srebrni komad od pet kruna družbi sv. Cirila i Metoda za Istru.

Na djelo Hrvatice i Hrvati za svetu našu družbu, kojoj je zadaća osloboditi svijade i hijlade naše djece iz robstva tmnine i neznanja.

Izvišće o glavnoj skupščini „Gospodarske zadruge“ u Kastru donieti čemo po mogućnosti u cijelosti u budućem broju.

Društvene vijesti.

Braćo Sokoli! Pozivate se na glavnu skupštinu, koja će se obdržavati u nedjelju dne 1. travnja t. g. u 2 sata poslije podne u društvenim prostorijam u Puli.

Muzka podružnica družbe sv. Cirila i Metoda za Istru, imati će dne 1. aprila t. g. u 7½ sati na večer u prostorijam „Zore“ glavnu skupštinu sa sljedećim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsjednika. 2. Otvorjenje zadnjeg zapisnika. 3. Izvišće odbora. 4. Izbor novog odbora. 5. Izbor 2 revitora i 3 poslanika. 6. Slučajni predlozi. Odbor.

Belklističko društvo „Liburnija“ držati će u nedjelju dne 1. aprila 1900. u 8½ sati na večer u prostorijam „Zore“ glavnu skupštinu sa sljedećim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsjednika. 2. Otvorjenje zadnjeg zapisnika. 3. Izvišće odbora. 4. Izbor novog odbora. 5. In pri predlozi. Odbor.

Listnica uredništva i uprave.

G. dopisniku iz Pazina: Iz poznata izvora doznajemo, da su na putu uređenja ona pitanja, i da je bolje pričekati rješenja. Zdravo!

Influenca.

Pošto se i ove zime influenza prilično širila, a i sada srud naokolo lovi mah, to smatramo za shodno, da iznesemo pred naše čitatelje kratak naputak o liječenju iste po Adolfu Berlichingenu u, kako ga donasa bečki katolički list.

Influenca ili lunjavica (Febris catarrhalis epidemica) jest epidemika i pogibeljna kataralna groznica, koja se pokazuje nerovnom obnemoglošću osobito u nogama, čvrstom glavobolju, upalom na nosu, prsima i želucu. težim i dubokim kašljem, koji dolazi navlasito iz donjeg diela dušnika. Sružena je s profirvom, beztečnostju, groznicom, bezsanicom, a osobito kod dugo se oporavljajućih, sa velikim gubitkom sila i težim oporavkom, kod slabijih pako i kod odmaklih u dobi. sa pogibelnom bolešću na sreću, bubrežima i plućima. Kod prvih slučajeva ove bolesti pred četvi godinu, većina liječnika nije znala dati nikakova savjeta. Jedna se nada i pomisljalo na kakvu obćenitu pogibelj. Nu kad je u mnogih slučajevih bolest presla u upalu pluća, u plućni i trbušni tifus, dapače i u istu koleru, tad je nastao velik strah.

Ja sam tada obitavao, tako pripovieda pomenui Berlichingen, u jednom malom starom dvoru kod Suleburga i dobro se spominjem, kako je k meni dolazilo svakog jutra 30 do 40 bolestnih radnika i seljaka, više puta sa promuklim glasom i u najvećoj groznici. Trebalo je takodjer i meni praviti pokuse sa ovom bolešću. Nu imao sam sreću i bozi blagoslov, jer od 800 tadanjih mojih bolestnika, nije niti jedan umro, te ih je većina poslije osam dana bilo podpunu oporavljena i — čemu se mora osobito čuditi — mnogi se čutili poslije bolesti kroz uporabu raznih trava bolje, zdravije i jače nego su bili prije.

Prije nego li prikažem moj posebni način liječenja ove bolesti, hoću, da nešto rečem o uzroku iste, jer mi je navlasito to dalo namisao, da influencu drugdje liečim nego li većina liječnika. Čitaoi će se možda još sjećati, da je tada nadošao famozni i gadni antipyrin, koga su gospoda liječnici kao svobće ozdravljujuće sredstvo držali i prepisivali, dok nisu time bezbroj ljudi za cilji život, upropustili i usmrtili. Jedva tada upoznali su svoju veliku pogriješku. Ja nisam antipyrina nikada rabio, niti ga danas rabim.

